

Barcelona i els referents identitaris catalans: Actituds psicològiques i adulteració conceptual (I)

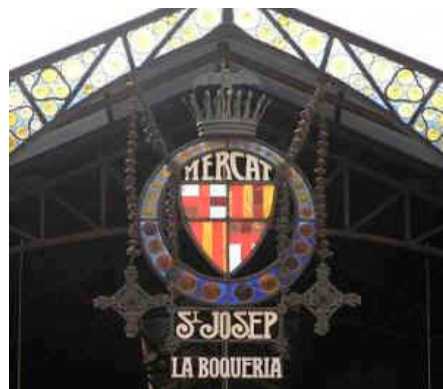

Escut de Barcelona amb corona comtal de nou puntes

Davant la porta del Cafè de l'Òpera , al sortir duna tertúlia organitzada pel Cercle Català d'Història, se'm va acudir de mirar la façana que hi havia enfront, la de l'edifici del Teatre del Liceu de Barcelona.

Després de mirar la façana , que en aquesta ocasió era tota il·luminada de forma que es podia llegir molt bé "Liceu de Barcelona" i a un costat s'hi podia llegir "Calderon" i "Mozart" i a l'altre costat, " Beethoven" i " Moratin" li vaig comentar a un amic dels que m'acompanyaven: En lloc de posar-hi noms de músics estrangers i castellans no hi podrien posar noms de músics catalans com per exemple "Felip Pedrell" i " Eduard Toldrà"? Ell va contestar-me: i, "Enric Granados" i "Isaac Albèniz". No n'hi han ficat ni un.

Mentre pujava caminant Rambla amunt cap a agafar el tren a Pl. de Catalunya, pensava en la presència de referents catalans a Barcelona.

Escut del Mercat de Sant Josep amb només dos pals que semblen la bandera espanyola més que no pas la catalana

Escut de la Font de Canaletes.
No el vaig veure a les postals turístiques de Barcelona

Quan vaig venir a viure a Barcelona, vivia Franco i la presència del català estava prohibida. A l'escola tot es feia en castellà ("espanyol" en deien); no em van ensenyar català, el vaig aprendre de gran per voluntat pròpia pagant-me classes particulars. No obstant, en aquells temps en que els referents catalans estàvem prohibits a Barcelona es podia veure més referents catalans que no pas actualment.

A les postals turístiques de Barcelona, hi havia l'escut català amb els quatre pals i la creu de sant Jordi. Hi havia espais on hi posava "recordatoris" que és un mot català ; ara hi posa "*souvenirs*" que és un mot francès.

Hi ha persones que ens volen fer creure (ells sembla ser que s'ho creuen, s'ho volen creure o s'ho pensen), que posant noms estrangers i descatalanitzant-nos ens fem més cosmopolites i universals.

No s'adonen ni volen que s'expliqui que així ens fem buits i indefinits; ànimes alienades que esdevenim seques i sense esperit. Entre aquests, n'hi ha, però, que es confessen ateus i agnòstics, es tenen per posseïdors de la Veritat. Això de les qüestions espirituals tant se'ls en dona; donat que de percepció de l'esperit no en tenen, tampoc en volen, doncs no hi creuen. Aquells que en parlen són una mena de "frikis" per a ells. He posat "frikis" aquest anglicisme perquè és la paraula que acostumen a fer servir).

Monument a la sardana a la muntanya de Montjuïc de Barcelona.
Dansa nacional catalana

Hi havia postals de Sant Jordi, de la sardana —el monument de Montjuïc —, els castellers, el ball de bastons, un plat de gastronomia típica, (en aquells temps hi havia el típic “pa amb tomàquet i pernil), la barretina, un porró amb tap de suro i barretina, .. . Actualment, quan es parla de gastronomia típica es parla de “patatas bravas” i això està ben vist, però parlar de “pa amb tomàquet”, no sembla modern. Des d’algun poder fàctic es promou un llenguatge que genera complexos d’inferioritat, auto-odi i mecanismes d’auto censura.

Tots els altres referents identitaris, ara, ho menystenen titllant-ho de “folklore” i ja no ho tenen com a referent de cultura nacional. Paradoxalment, els quioscos de la Rambla de Barcelona estan plens de referents del nacionals propis de l’espanyolisme castellanista com són *toros* amb la bandera espanyola, gorres amb la bandera espanyola, castanyoles amb *toreros* dibuixats al costat de la bandera espanyola, nines amb vestits de sevillanes, banderes espanyoles amb la paraula “Barcelona” al mig,.....

Gorres de torero amb la bandera espanyola i barrets mexicans, n’està ple.

N’hi veig més ara que en temps de Franco. Gorres amb la bandera catalana o senyera i barretines, típics referents de Catalunya no n’hi ha cap. Per què, no n’hi ha?

Com es fa el pa amb tomàquet, el típic menjar català

Darrera les postals hi posava escrit en lletra “Barcelona. Catalunya. Espanya”; ara només hi posa “Barcelona”. Han tret les referències a “Catalunya”. Han *descatalunyitzar* Barcelona. Mentre per altra banda, estan descatalanitzant la catalanitat.

No hi trobo cap postal del monument dedicat a Francesc Macià. Ja no hi veig cap postal de les “quatre columnes de Montjuïc”, com aquella que hi vaig trobar ara fa uns 15 anys i que va ser l’origen de la campanya de restitució. A les fonts de Montjuïc, les nits d’estiu, hi vaig escoltar *zarzuela* madrilenya i no cap sardana, cap música de Felip Pedrell, d’Isaac Albèniz, de Tete Montoliu, de Pau Casals, de cançons de la “nova cançó”: Raimon, Serrat, Llach..., o d’altres cançons en català. Hi he escoltat la “Barcelona” de Montserrat Caballé amb Fredy Mercury , però, cantant en castellà i en anglès.

Josep Puig Cadafalch, a més a més de les 4 columnes amb victòries alades amb simbolisme hel·lenista per la muntanya de Montjuïc havia dissenyat una columna dedicada a la deessa Minerva de Roma de connotacions hel·lèniques ja que correspon a la deessa Atena, per a posar-la al centre de la Pl. de Catalunya la qual que no ha estat construïda mai. És una plaça amb nom català, però indefinida sense simbolisme referencial amb la catalanitat.

Deessa Minerva

Ningú reivindica que el “carrer Casp” es digui com havia de dir-se, “carrer Compromís de Casp”; ni que el “carrer d’Aragó” es digui com havia de dir-se, “carrer de la Corona d’Aragó”...

Cap referència al rei Jaume I, rei català tant significatiu, ni tant sols a la Torre Jaume I que hi ha el port. Cap monument significatiu i punt de trobada referencial. Cap referent nacional català a on portar els representant els polítics internacionals que visiten Catalunya per a fer oferiments de flors com es fa a la resta de nacions del món.

Jordi Salat
Abril de 2010